

Faro

La plumilla

TVE y Franco

A propósito de la muerte de Tico Medina, hice referencia ayer a los comienzos de TVE. Un espectador asiduo fue Franco, del cual no me resisto a recordar una anécdota.

En 1972 el ministro de Hacienda llamó a la emisora para pedir que no dieran una noticia: la devaluación del dólar, «porque aún no se ha informado de ella al jefe del Estado».

El director trató de convencerle de que ya salió por agencias y no sería posible retenerla, pero el ministro no atendió a razonamientos. De la Viuda, responsable de informativos, habló con redactores y presentadores para que guardaran silencio, pero se olvidó de avisar al «hombre del tiempo», que precisamente comenzó su intervención: «Hoy, que se ha devaluado el dólar, no se ha devaluado en cambio la temperatura...».

ANTONI COLL I GILABERT
 @Collgilabert

La mirada
 des de Barcelona

Demiürgs culturals. No només el franquisme vetava els artistes catalans; des del cor de la cultura catalana crítics i pintors d'esquerres, com Antoni Tàpies o Alexandre Cirici Pellicer, van exercir el macartisme més ferotge

PER TATE CABRÉ
 tate@tatecabre.com

LA MÀ NEGRA
 DE TÀPIES
 LLIBRES
 CENSURATS,
 EXPOSICIONS
 CANCEL·LADES...
 QUE NINGÚ NO
 LI FES OMBRA

Antoni Tàpies i Modest Cuixart i Tàpies eren cosins germans, van créixer junts, perquè en morir prematurament el pare Cuixart el 1940, el pare Tàpies va ajudar molt la seva germana vídua, i junts van fundar el grup avant-guardista Dau al Set. Junts es van instal·lar a París l'any 1950, i quan Tàpies va emmalaltir, Cuixart el va portar a Lyon que el cuidés una família coneguda. El 1959 Cuixart es va consagrar internacionalment com el gran renovador de l'informalisme tot guanyant la Biennial de Sao Paulo per sobre de Francis Bacon! Que el 2013 va batre els rècords en subhastes venent un quadre per 105,8 milions d'euros.

Era el començament del triomf internacional de Cuixart, i la seva següent dècada de glòria, amb marxant a Lyon i galerista a París: «En canvi, quan explica la seva vida, el meu cosí ho diu com si hagués anat sol a París, i hi ha fotos dels dos amb el tren!» —em comentava infinitament trist un Modest Cuixart ancià l'any 2002 quan s'inaugurava la seu de la Fundació Cuixart a Barcelona, un projecte il·lusionat que només va durar tres anys— «Si em volen convidar a un vernissatge, el meu cosí diu als organitzadors que, si hi vaig jo, ell no hi anirà. No hi ha quadres meus als museus de Barcelona... I no només m'ho ha fet a mi, la llista és llarga...» En indagar sobre el tema, aquesta només era la punta de l'iceberg... Tothom ho sabia i tothom callava... Omertà.

Cuixart moriria el 2007 i Tàpies el 2012. Passarien anys fins que al món de l'art algú s'atrevis a trencar el gel: Felicitment el 2016 Josep Corredor Matheos va escriure les seves memòries *Corredor de fons* i va explicar amb ets i uts com Tàpies va frenar el salt del pintor

Guinovart a Amèrica tot amenaçant la galeria que li feia la gran exposició de llançament, i com va amenaçar l'editorial que anava a imprimir un llibre importantíssim sobre Cuixart ja escrit i maquetat, que es va quedar en les galerades i que malauradament s'ha perdut... També el pintor, escriptor i humanista Joan-Pere Viladecans va publicar el 2017 a *La Vanguardia* l'article *Los Olvidados* sobre el tema.

Tàpies va frenar el salt del pintor Guinovart a Amèrica tot amenaçant la galeria que li feia el llançament

Un article de Cirici va iniciar una polèmica i va començar la davallada de Cuixart al món cultural barceloní

Tàpies va atacar els artistes conceptuals del Grup de Treball i la rèplica d'aquests va ser silenciada

La pandèmia ha esborrat l'any 2020 del mapa, quan a la Fundació Juan March de Palma es va celebrar la gran exposició *Cuixart, els anys crucials 1955-1966*, comissariada per la Dra. Raquel Medina de Vargas, que recollia més de 70 quadres de la millor etapa

cuixartiana procedents de col·leccionistes i museus de tot el món, moltíssima documentació i filmacions inèdites. Per fortuna, a la segona seu de l'entitat, a les «Casas Colgadas» de Cuenca s'ha pogut visitar la mostra aquest hivern i s'hi ha presentat el catàleg, un llibre de gran qualitat que té una història rocambolesca: Raquel Medina va conèixer Modest Cuixart a l'exposició de la Torre Vella de Salou l'any 2000. La química va fluir i la Dra. Medina va ser la comissària de la Fundació Cuixart amb seu a la placeta Montcada del Born, on havia viscut Antoni Gaudí un segle abans, i va posar en marxa una documentadíssima monografia sobre l'artista. Personalment vaig exposar una sèrie de retrats en blanc i negre de Cuixart el 2002 a la Fundació que servien per il·lustrar-ne algun capítol. La Fundació va tancar i l'editor del llibre va morir però la Raquel va batallar fins a aconseguir treure el llibre com a catàleg de la celebrada exposició a Palma i Cuenca.

La Dra. Medina no es mossega la llengua i al llibre no només s'hi explica la mà negra de Tàpies sinó el furibund atac del crític Alexandre Cirici Pellicer a Cuixart el 1966 a través d'un article a *Serra d'Or* on el va titllar de feixista per haver abandonat l'informalisme i obrir una nova etapa de figuració. L'article va iniciar una polèmica i va començar la davallada de Cuixart al món cultural barceloní. Cirici ja portava anys carregant-se a qui no era de la seva corda, com denunciava Oriol Pi de Cabanyes a un article el 2003 a *La Vanguardia*. Aquest ambient caïnita venia de lluny, Tàpies va atacar el 1973 a través de *La Vanguardia* els artistes conceptuals del Grup de Treball i la rèplica d'aquests no va ser publicada pel diari... Qui escriurà una tesi sobre el tema?

Periodista

Doctora en Periodisme i Ciències de Comunicació i diplomada en Traducció i Interpretació, **Tate Cabré** ha treballat en premsa i televisió. És Guia Oficial de Turisme de Catalunya.

